

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

دبریدمان زخم (برداشتن بافت مرده زخم)

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: 1403

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح روش:

دبریدمان زخم جهت بهبود زخم‌های مزمن مانند زخم بستر که با روش‌های درمانی مختلف درمان نشده‌اند، استفاده می‌شود. در این روش بافت‌های مرده‌ای که مانع از رشد سلول‌های سالم زخم می‌شود، خارج می‌گردند.

انواع زخم‌های مزمنی که نیاز به دبریدمان دارند:

- پای دیابتی: این نوع زخم در پای بیماران دیابتی ایجاد می‌شود.
- زخم بستر: این نوع زخم در بیماران که دارای مشکل حرکتی مانند ام.اس و یا بیماران بیهوش هستند و بطور مداوم در یک وضعیت قرار می‌گیرند، در نقاط فشاری بدن مانند باسن‌ها بوجود می‌آید.
- زخم‌های مزمن بعد از اعمال جراحی
- زخم‌های ناشی از سوختگی‌ها

روش انجام:

- دبریدمان آنزیمی: در این حالت با استفاده از آنزیم‌های خارجی مانند کلاژناز، بافت‌های مرده لیز و کنده شده و از میان می‌روند.
- دبریدمان مکانیکی: در این روش بدون وارد کردن آسیب به زخم و با دقت بافت‌های مرده زخم، کنده و برداشته می‌شود. انواع روش دبریدمان مکانیکی عبارتند از:
 - با استفاده از گاز آغشته به سرم شستشو و کشیدن روی نواحی مرده زخم انجام می‌شود.
 - هیدروتراپی: این روش ساده با استفاده از فشار آب یا نرمال سالین (سرم شستشو) انجام می‌شود. فشار آب مورد

استفاده توسط ابزار هیدروتراپی قابل کنترل و تنظیم است. در زمان دبریدمان با آب بایستی از وسایل حفاظت شخصی مانند لباس مناسب و عینک محافظ برای پیشگیری از تماس با پاشیدن ترشحات زخم استفاده کرد. نوعی از دستگاه‌های مخصوص دبریدمان واترجت (waterjet) دارای سر مخصوصی برای پاشیدن و کشیدن آب هست که همزمان با ریختن مایع روی زخم شروع به ساکشن و کشیدن آن می‌کند و از این طریق همراه با گردش مایع روی زخم، بافت مرده جدا می‌شود.

تیغ جراحی با این روش مکانیکی بافت مرده با دقت و بدون آسیب به عروق و بافت‌های سالم برداشته می‌شود. دبریدمان اتولیتیک: در این روش سلول‌های مرده به وسیله آنزیم‌های ترشح شده از بافت‌ها و سلول‌های بدن برداشته می‌شوند و آسیبی به بافت سالم وارد نمی‌شود. زمان این روش از دبریدمان جراحی طولانی‌تر اما بدون درد و خون‌ریزی می‌باشد. این دبریدمان با استفاده از پانسمان‌های مدرن و محیطی که این پانسمان‌ها در بستر زخم ایجاد می‌کنند امکان‌پذیر است.

بیوسرجری (ماگوت‌تراپی): در این روش از لاروهای بعضی حشرات برای لیز کردن بافت مرده استفاده می‌شود. این لاروها پس از قرار گرفتن بر روی زخم آنزیم‌هایی ترشح کرده که موجب جدا شدن بافت مرده می‌شوند و از آن به عنوان ماده غذایی استفاده می‌کنند.

دبریدمان با امواج فراصوت: در این روش از امواج صوتی یا همان روش سونوگرافی برای کندن بافت مرده استفاده می‌شود که با دو تکنیک قابل اجرا می‌باشد.

شرایط انتخاب روش دبریدمان:

شرایط جسمی بیمار مانند کاهش هوشیاری، سن بالا یا مشکلات قلبی و ریوی ممکن است دبریدمان جراحی را مقدور نسازد.

عوارض احتمالی:

- عفونت محل دبریدمان
- عوارض بیهوشی در دبریدمان مکانیکی
- خونریزی
- آسیب به بافت های سالم اطراف زخم
- ◆ رژیم غذایی دبیردمان زخم:
- برای تسریع در التیام زخم، رژیم غذایی پرپروتئین مانند گوشت، مرغ و ماهی، حبوبات غلات، لبنیات کم چرب استفاده کنید.
- جهت پیشگیری از یبوست از رژیم پرفیبر مانند میوه ها و سبزیجات و مایعات فراوان استفاده کنید.
- ◆ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟
- مشاهده ترشح چرکی و بدبو از محل دبریدمان زخم و یا ایجاد تب
- وجود زخم های مزمن که با روش های معمولی درمان زخم قابل درمان نباشد.
- جهت پی گیری ادامه درمان

- ارزیابی زخم از نظر اندازه و ضخامت زخم توسط پزشکانتخاب بیمار

اصول دبرید زخم:

- مکان مورد استفاده برای دبرید باید مناسب باشد.
- وسایل حفاظت فردی مانند دستکش و عینک در دسترس باشد.
- در موقع کار پنجره ها برای جلوگیری جریان هوا و انتشار آلودگی بسته باشد.
- بهتر است درب اتاق کار در زمان دبرید بسته باشد تا کمتر باعث رفت و آمد و شلوغی محل بشود.
- دستگاه های تهویه مانند فن چند دقیقه قبل از شروع کار خاموش شود تا هوا جریان نداشته باشد.
- برای اینکه دبرید کمترین آسیب را به بافت سالم زخم وارد کند ابتدا باید زخم بررسی شود.
- شخصی که عمل دبرید کردن را انجام می دهد مانند پزشک یا پرستار بایستی صلاحیت علمی و عملی لازم را برای انجام این کار را داشته باشد.
- بهتر است قبل از انجام دبرید زخم از روش های کنترل درد مانند تجویز مسکن استفاده شود.

